Nyheter och annan information från **Hölö-Mörkö Hembygdsförening** • September 2018

Bilden visar vår spånhyvel

som fick göra vad den kunde

på Torekällbergets 1800-tals dagar

29 -30 juni -1juli

Torekällberget - spånhyveln mm

Under våren och försommaren ägnades mycken tid till att förbereda och sedan visa upp föreningens spånhyvel driven av en tändkulemotor. Som bilden på omslaget visar ägde ”uppvisningen” rum på Torekällbergets 1800-tals dagar i månadsskiftet juni juli.
Det blev många förberedelsetimmar för reparation och andra nödvändiga åtgärder innan uppvisningen kunde ske. Vi tackar alla er som hjälpt till med detta arbete. Särskilt tack till vår suveräne expert på motorer som ledde arbetet och upplät sin verkstad som lokal för förberedelserna.
Då fler o fler maskinintresserade, både herrar och damer, sällade sig till dessa ser vi fram emot ett framtida tillskott i vår cirkelverksamhet, förslagsvis med namn som ”Maskingruppen” eller ”Teknikgruppen”. I föreningens gömmor finns ju fler föremål som behöver ses över.
På Torekällberget var intresset bland åskådarna till en början blygsamt. Allt eftersom förstod man vad det handlade om vilket även ökade tillströmningen. Ökade gjorde också alla fantasifulla förslag till vad allt, förutom att läggas på tak, de välformade spånen kunde användas till.

Samtidigt och på annan plats hade föreningen gemensamma aktiviteter med Järna- och Enhörna hembygdsförening. En sådan var att erbjuda den som ville, att skapa egna dockor utgående från grövre träpinnar, ull, tygbitar, snören, färgpennor mm roligt. Ett oväntat populärt inslag visade det sig, bland mycket annat fint som hände på ”Berget” dessa dagar.

Annat som hänt
En strålande söndag i juni anordnade föreningen loppis på hembygdsgården i Österby. Försäljningen gällde de föremål vars forna ägare resp anhöriga till dem, endera avstått från ett återtagande eller inte hört av sig efter flertal förfrågningar. Avsikten är att ge plats åt utställningar i fr a det fristående garaget.

I början av juni inbjöds hembygdsföreningen av Salong Mörköbygden att kort berätta om den egna verksamheten. Salongens avsikt är att några gånger per år ge boenden på Mörkö med omnejd (Oaxen, Eriksö m fl närliggande platser) tillfälle att träffas i aktuella frågor respektive inhämta aktuell information.

Höstprogram

Kulturarvsdagen lör 8 sept kl 13-14 på Gillet, Oaxen.

Elisabeth Karlsson berättar om Kalkugnen och Florence Bonde.

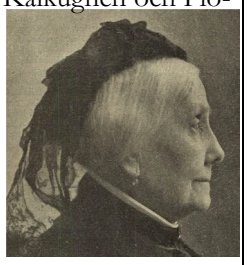

Hon byggde upp Karta & Oaxens Kalkbruk åren 1871—1900.

Ettans kalkugn är öppen för besökare.

Mörköcirkel

Träffas för sina utflykter måndagar 24 sept och 29 okt, ev även i nov. 24 sept till Pålängsberget Kl 13 på överenskommen plats

Hölöcirkel

Träffas onsdagar 26 sept, 31 okt och 21 nov. Plats: Österby. Kl 13

ÖsterbyVretacirkel

Träffas onsdagar 19 sept, 24 okt och 28 nov. Plats: Österby. Kl 18.30

Hemvändardag lör 22 sept Hembygdsgården
Kl 11-15
Vi visar utställningen om Hejsta Snickarna. De har fått ny plats i vårt fristående garage. I övrigt visning av spånhyveln, våra dräkter, dokument, bilder mm ur arkivet.

Kaffeservering.

Köp tidskrifter från vår webbutik:
www.holomorkohbf-butik.se

Hemvändardag sön 23 sept i Hölökyrka
kl 11.00

Kyrkans Hemvändardag börjar med gudstjänst, därefter kyrkkaffe, visning av kyrkans dyrgripar : silvret och textilier, uppstigning i tornet och utställning i vapenhuset av hembygdsföreningens arkeologiska föremål (uppgrävda runt St.Lucias kyrkoruin.).

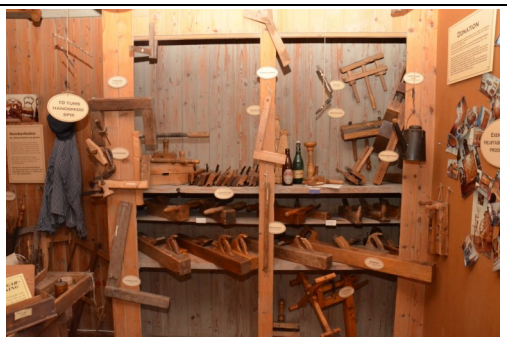

Hejsta Snickarnas verktyg.

Bildkvällar

To18 okt visar vi bilder om Hölös gamla industrier.

Må 29 nov visar vi bilder om lantbruk.

Plats Österby, tid: kl 18

Öppet hus 11 nov kl 13.

Alla är välkomna att ta del av text– och bildmaterial. Ta gärna med egna fotografier, dokument, brev och annat intressant med beröring till orten och visa för oss.

Utflykt Tunaberg Lördag 6 oktober 2018

Välkommen att följa med **till Tunabergs hembygdsförening** (sydväst om Nyköping) där vi får guidad visning av de intilliggande gamla gruvorna, museet som detaljerat visar fynd och forna förfaringsätt samt visning av den sevärda träkyrkan i närheten.
Gemensam avfärd från Hölö kl 10. Vi planerar samåkning med egna bilar.

Ankomst Tunaberg kl 11^{30} - 12 där vi börjar med kaffe o smörgås. Därefter beskrivna visningar.
Återfärd från Tunaberg ca kl 15.
Kostnad: 100 kr för kaffe o visningar.
Anmälan: senast 1 oktober men gärna tidigare till Waltraut, tfn 070 147 23 17, waltraut@neuschutz.se

Mera info när vi vet antalet anmälningar.

Du vet väl att du kan hyra en Hölö– och Mörködräkt. Kostnad 500 kr/dräkt/dygn (tillkommer 1000 kr i deposition som återfås när plagget återlämnas).

Ekonomibrev

B PP Sverige, Port Payé

Mörköcirkeln

Vårens två utflykter bar båda gångerna iväg till södra Mörkö. I april till Tabors berg, öns sydligaste fornborg och synlig som sådan när man väl hitta den. Uppifrån berget, efter lite klättrande över borgens kullerstensmur, väntade en, trots dimman, vida utsikt över farleden söderut.
Nästa utflykt i maj gick till gårdarna Ekö och Hornö, d f fortfarande i fullt bruk, d s nerlagd sedan 1930-talet. På Hornö råkade vi träffa på en av platsens sommarboende som kunde berätta från förr och nu. Lyckat även med denna strålande försommardag som bidrog till en allt igenom njutningsbar vandring.
Utflykter hösten 2018 inte färdigplanerade men först ut, måndag 24/9, är planerad till Pålängsberget, fornborgen intill Pålsundet på fastlandssidan. Start från Idala kl 13 för vidare samåkning. Info för datum därefter, se hemsidans kalender.

WN

Taborgs fornborg

Upprop

Vet någon av er om man på Mörkö eller i dess närhet återuppbyggt ett torp kallat ”Lilla Lavreten” ??
Torpet har nedmonterats någonstans i Grödingetrakten, enl Grödinge hembygdsförening okänt av vem. Frågan ställdes för något år sedan till vår förening. Ingen bland oss som tillfrågades då kände till förfarandet men Grödinge står på sig och undrar igen. Därför detta upprop.

Öppettider i Hembygdsgården i Österby: se kalendern på hemsidan. Går även bra att ringa någon i styrelsen för intern överenskommelse.

Om du som medlem i Hölö-Mörkö Hembygdsförening i framtiden önskar få detta Kontaktblad som e-post, hjälps vi åt til en bättre miljö. Meddela i så fall till:

info@holomorkohbf.se

Gäller främst de medlemmar som fn är bosatta utanför vårt postnummerområde till vilka Bladet skickas med vanlig post. Medlemmar inom området får Bladet som Samhällsinformation vilket utgår till alla på orten.

Medlemskap i Hölö-Mörkö Hembygdsförening:
I avgiften ingår Årskrönikan som skickas ut i god tid före årsmötet i mitten av mars.
Medlemsavgift: 200 kr för enskild medlem och 275 kr för familj. Pg 82 65 18-3.
Om du vill säga upp medlemskapet i föreningen är vi tacksamma att du meddelar detta.

Hölö-Mörkö Hembygdsföreningens styrelse 2018:

Lars Warg, ordförande	070 668 36 19	Börje Andersson	070 779 31 44
Waltraut Neuschütz, sekr	070 147 23 17	Elisabeth Karlsson	0722 110180
Rasmus Eriksson, kassör	070 753 14 37	Jan Lundberg	08 551 59118
Ankie Schipper	0156 13055	Sonnie Kimsjö	08 550 60531
Hans Kimsjö	073 3606406		

Österby 30, 15392 Hölö.
www.holomorkohbf.se info@holomorkohbf.se